

Jawabin Sakatare John Kerry A taron Shugaban Kasa Na Birnin Washington Game Da Shirin Shugabancin Matasan Afrika

Otel din Omni Shoreham, dake Birnin Washington, DC.

SAKATARE KERRY: Tirkashi. Wannan irin gayya. Na gode. To, kowa ya zauna. A zauna, a zauna. Na gode. Ina farin cikin ganinku, duka. Marhabin. Kuna lafiya? JAMA'A: Eh.

SAKATARE KERRY: Na ji dadin haka. Yanzu kuma aka fara. Kuma shugaban kasa zai samu sararin da zai yi magana da kowa, nan ba da dadewa ba. Ba kuma karamin al'amari ba ne. Muna fatan ganin hakan. Na kasa bayyana ma ku – A gaskiya na yi farin cikin ganin kowa, a nan, kuma ina fata kuma haka. Wannan na da muhimmanci. (kururuwa da tafi.)

Babu irin godiyar da ta wuce in yi wa dukan shugabannin ma'aikatun gwamnatoci – mutanen da, a gaskiya, suke kokarta halartar wurin nan. Shugabannin jami'o'inmu da kolejojin dukan kasashe, da dukansu suka taru, domin taimaka ganin yiwar wannan al'amari. Kuma, in godiya, musamman, ga Ofishin Harkokin Ilmi da Al'adu, da Ofishin Harkokin Afrika, da Ofishin Watsa Labarun Kasashen Duniya, da Hukumar USAID, da Asusun Bunkasa Harkokin Afrika, da Kungiyar NGO IREX, da kuma ma'aikatan jami'o'i 20 – 20 – da suka dauki wadannan dalibin. Ba karamin yawan jama'a ba ne, da suka taimaka ga irin abinda ke faruwa, kuma muna yi ma su godiya. (tafi.)

Amma, mafi muhimmanci, ina son in gode ma ku. Ina alfahari, kuma na yi murnar, kamar yadda za ku iya cewa, ina tsammanin – ina fatan za ku fada – (aka bushe da dariya) – in yi ma ku marhabin, a nan. Abin farin ciki ne, a karbi bakuncin irin

wannan dimbin matasan Afrika, zuwa Birnin Washington. Kuma, kamar yadda ku ka sani, shugabannin kasashen za su zo, nan da ‘yan kwanaki, a karo na farko, na taron d'aukacin shugabannin Afrika. muna kuma matu'kar murnar hakan. Hankalin shugaban kasa kuma ya karkata ga wannan al’amar. A halin yanzu kuma, mun samu dalibai 500, daga dukan kasashe 49, na Yankin Saharan Afrika. Al’amarin ba dama. Wannan kuma shine na farko. Kuma na fahimci irin murnar da ake ji, da hankoro, da irin biyan bukatar dake kwararowa game da amfanin da wannan taron zai bayar. Kusan ina jin gashin kaina na tashi. (aka bushe da dariya) A gaskiya, na samu damar da zan sadu da kadan daga cikinku— kuma ban ko dukanku kuna nan ba. Daga cikinku, mutane nawa suka sadu da ni, a wadansu lokutta? Haka muke. Hannuwa na ta yawo, nan da can. Kowa na nan? Sannun ku. Marhabin da ku. Akwai wadansu a baya? Na gode. Kuma abinda ke ba ni gagarumin jin dadin wannan al’amarin, shine lokacin da na je nahiyyar Afrika, a cikin watan Mayu.

Ba zan taba manta labarun da wata budurwa mai suna Haleta Giday – (kururuwa da tafi.) Ina Heleta? Yawwa, tashi tsaye. Kowa ya sani. (tafi.) Haleta ta sauke karatunta ne, daga daya daga cikin kyawawan makarantun dake Kasar Habasha. Na rantse, za ta iya samun dukan aikin da take so. Ta samu damar da za ta samu aiki mai tsokar dake akwai – ta samu kudafe masu yawa, ta yi aiki a manyan hukumomin duniya, ta kuma yi amfani da ilminta, yadda ya kamata. Ko kun san? Maimakon haka, ta gwammace ta wakilci mata da kananan yaran da tarzoma ta yi wa illa. Kuma lokacin da Haleta ta ga irin yadda zawarawa, da dama, ke wahala, bayan da suka rasa mazajensu, sai ta fara gangamin ilmantar da mata game da ha'kinsu na samun kariyar shari'a da kuma kudafe. Tuni har ta fara cin gajiyar rayuwa. Amma, babban abin mamakin shine, ba ita kadai ba ce. Tana daya daga cikin dimbin shugabannin matasan Afrika, dake murje idanun fuskantar irin wannan kalubale, da dukanku za ku iya.

Mun hallara ne, a yau, domin Kasar Amirka da kasashen Afrika, na kawance da junu, kuma lokaci ya yi, da za mu inganta wannan Kawancen na mu, ya zuwa wani manzali, ta hanyar yin amfani da gagarumar albarkar da muke da ita, watau jama'a. (tafi.) Wannan kuma shine abinda Shirin Shugabancin Matasan Afrika ya kunsa: na cin gajiyar makomarku – da tamu – ta hanyar shan alwashin tabbatar da jinsin sababbin jinin manyan shugabanni, a kowane fannin rayuwa. Dangane kuma da irin yadda kashi 65, cikin 100, na yawan jama'ar Afrika ya kasance, ba su wuce shekaru 35 ba, bari in fada ma ku, ba mu da wani lokacin da za mu bata.

Gaskiyar ita ce, mun kai wani matsayin da za mu sabunta nahiyyar Afrika. Lokaci ne kuma, da wurin da d'aukacinku, za ku samu gagarumar dama, a rayuwarku, ta canja tarihi ya zuwa ga kawo canji, amma ba dafilewa ba. Kuna iya lankwasa

tarihin ya zuwa ga zaman lumana da wadata, ba tashin hankali da ramuwar gayya ba. Al'amarin nahiyan Afrika – ba kuma cika baki ba – ya rataya a wuyanku ne, manyan gobe, da za ku yi amfani da wannan damar ta zama jinsin manyan jami'ai, CEO, da shugabannin al'umma da siyasa, da kuma shugabannin kasa. Kune za ku sarrafa makomar wannan al'amari.

Da na duka wannan taron, ba wasa na ke yi ba, da na ce ma ku cewa, ya hango makomar Afrika. (tafi.) Na ga fuskokin jama'ar dake dauke da wani albishir, game da irin yadda Afrika za ta kasance. Ku tuna da irin abubuwan da kuka gani, a kuriciyarku.

Kun ga, hakika, irin abubuwan dake gudana a Afrika, na karuwa da fiye da kashi 30, cikin 100, da kuma maye gurbin duk wani koma-bayan da aka samu, na shekaru 20. Kun ga yadda harkar cinikin Afrika da sauran duniya ke karuwa, da misalin kashi 20 cikin 100 – ina nufin kashi 200, a cikin 100, a yi min ahuwa. Kun ga yadda yadda gwamnatoci 35, suka mi'ka mulki cikin ruwan sanyi – mi'ka mulki har sau 35, cikin lumana – da kuma yawan gwamnatocin demokradifiyyar da suka lunka, gida uku. Wannan ita ce nahiyan dake bunkasa. Kun ga yadda aka samu shawo kan cutar kanjamau, HIV, da misalin kashi 40, cikin 100, da kuma yawan mace-macen da yara ke yi, saboda cutar malaria, da kashi 50, cikin 100. Kuma muna kan gabar samar da jinsin farko, na yaran da za a haifa ba tare da kamuwa da kwayoyin cutar ta kanjamau ba, a sakamakon fokarin da muke yi. (tafi)

Don haka, hakika, wannan wata gagarumar dama ce ga Afrika. Amma, kada a shagala, ba bugun ganga da lauje ba ne. Lokacin ne kuma, na yanke gagarumar shawara. Zabin da shugabannin Afrika suka yi, da zabin da kuka yi, da zabin ciyar da harkokin siyasar kasashenku, gaba, da zabin taimaka wa yin mahawarori, da kuma tantauna al'amurran kasashenku – duk sune abinda zai kyautata makomar.

Ku za ku yanke shawarar yiwiwar irin ci gabon wannan shekarar ta wadata da zaman lumana, a Afrika, ko ku bar kasashenku su abka cikin mawuyacin al'amarin tashin hankula da shugabanci mai rauni da gurgunta dukan alwashin da nahiyan ta sha, na tsawon lokaci – alkawurranku da alkawurran da kowanenku ya taho da shi zuwa Birnin Washington, da alkawurran dake kara ma ku zimma, a kullum, a lokacin da kuka fuskanci harkokin ilmi ko fara aiki, a matsayin kwararru, da kuma shiga uwa duniya, ya-Allah a gwamnati ne, ko kamfanoni, ba zai wuce na fokarin kawo canji ga makomar ba.

Wannan kuma shine abinda Shugaba Obama ya kaddamar a Shirin YALI, domin taimaka ma ku samun sababbin dabaru, da sababbin albarkatu, da sababbin fungiyoyi, ba don ku bukaci abinda ya kamata a yi, amma, har ku fita, ku yunkura

ga ganin kun cimma burinku da hankoronku na tabbatar da makoma ta gari. Dan abinda ku ka koya, a Kasar Amirka, somin-tabi ne, ga abinda muke fatan zai kasance tare da dangantakarku tsakanin juna, har ma da mu. Muna taimaka ma ku ne, domin ku taimaka wa kasashenku da kuma kawancen dake tsakanin Afrika da Amirka. Shirin YALI ya funshi ci gabon fokari da hasashen da Amirka ke yi, game da wannan tunani. Kuma ina mai alfahari, matuça, da jin kirin da ku ke yi, wanda zai kai ku ga samar da canji. (tafi)

Labarinka kuma, Hashim Pondeza yana tsima ni. Hashim, kana iya? (kururuwa da tafi.) Hashim, tashi ma na. Ina son in – Hashim daga Kasar Tanzania yake, kuma yana jagorantar yunkurin karfafa cibiyoyin mulkin demokrasiya. Wannan ba karamin aiki ba ne, kuma yana da mummunan hadari, a wadansu wurare. Yana bayar da himma ne, game da kare al'amurran da suka shafi kananan yara, wata Shirin Ceton Kananan Yaran, na Ma'aikatar Kwadago ta Kasar Zanzibar. Amma, yana bayar da himmar karfafa fungiyoyi masu zaman kansu da kuma cibiyoyin mulkin demokrasiya, a yankunan dake Kasar Tanzania.

Hashim ya san cewa, inganta harkokin shugabanci, ba su tsaya ga ko za ka iya ba; har ma yin aiki da sauran jama'a. Kuma kamar yadda ya ce, "Babbar kalubalar ita ce ta kokarin hada kawunna sauran bangarori da su bai wa juna hadin kai, don cimma gaci." Bari in fada ma ku wani al'amari, kamar yadda wani, wanda ke tsakiyar kokarin yi, na shawo kan wadansu mutane, na da su tsagaita wuta, a Gabas ta Tsakiya, na san abinda ku ke fada game da Hashim. Hashim. (tafi.) Ba karamin al'amari ba ne, amma, wannan bai kamata ya sace ma ka iska ba, kuma kada ya sa ka gaza. Dole ka ci gaba. Tuna da abinda Nelson Mandela ya ce, "A kodayaushe al'amari na da tsauri, har sai an kammala shi." Kuma wannan shine zai kasance abinda zai yi ma na jagora. (tafi.) Don haka, ina alfahari da makomar wannan kawancen na mu, wanda ke hannun Hashim, da kuma hannuwanmu.

Kuma Aichatou Tamba na tsima ni. Ina Aichatou? Tana nan ne, ko tana wani wurin? Aichatou. (kururuwa da tafi.) Aichatou ta fito ne daga Kasar Habasha, kuma tana jagorantar al'amurran inganta zaman lumana da tsaro. Mafi yawan lokutta, da kasashe da dama, kan iyakoki kan zama wani shinge – shingen da ba na sadarwar harkokin ciniki kadai ba, har shingen zirga-zirgar hazikai, da harkokin fasaha. Aichatou tana ta bayar da himma ne, wajen ganin an yi amfani da wadannan shingaye, don tabbatar da wata damar. Tana hada hannu ne da dimbin kasashen Afrika, wajen inganta rigakafin tashe-tashen hankula, kuma tana bayar da himma tare da Shirin Hade Kan Iyakokin Afrika dake Kasar Habasha, domin nuna irin bambancin dake a kasa. Ina alfaharin cewa, har ila yau, makomar wannan kawancen tana hannun Aichatou. (tafi)

Kuma ina alfahari da Zandile Lambu, ta Kasar Zimbabwe. (kururuwa da tafi) Ina Zandile? Daga hannunki. Ita ce ke jagorantar inganta bunkasar daukacin harkokin tattalin arziki. Kuma Zandile ba ta ce uffan ba, game da irin wadatar da aka samu; a hankali take bin al'amarin. Tana amfani ne da matsayinta, a Kamfanin Econet Services, wajen kiffiro da sababbin hanyoyin cinikin kayayyaki, ta biyan kudafe ta na'urar tafi-da-gidanka, a Afrika. Tana hada hannu ne da 'yan kasuwa, don wadata su da harkokin biyan kudafe ta na'urar tafi-da-gidanka, a yankuna karkara. Kun san wuyar damka kudafe hannun jama'a, ko kai su wani wuri, ko kuma kula da su. To, akwai wata hanyar yin hakan, da yanzu fasahar na'urar tafi-da-gidanka ke bai wa duniyar da muke ciki. Kuma tana da basira da hazikancin yin hakan, kuma ita ce, ta sadaukar da kan koyer da yara mata, irin yadda zayyanawa da kuma inganta linzaman na'urorin tafi-da-gidanka. Ba kuma tana wannan harkar ba ne, don ta arzurta. Tana yi ne, domin ta kawo canji, kuma ina alfahari da makomar wannan hadin kai, wanda ke hannun Zandile. (tafi)

A yanzu, muna cikin funcin zaman duniya, a yau, cike da kiraye-kiraye, ta ko'ina, amma, na san: Idan ka inganta kawo canji ga demokradiyya, ko ka sake fasalin kan iyakokin dake tarzoma da juna, ya zuwa wani gagarumin zaman lafiya, ko ka taimaka wa mata, na da su fahimci burinsu, to, za ka kirkiro wata makoma mai amfani, ba domin wadsansu ba, har ma dukan jama'a. Babu wata hanyar cimma nasarar wannan yakin, a kasashen da aka bar mata a baya – domin ba za ka bar rabin jama'arka ba, a can gefe, ka kuma cimma wata nasara. (tafi)

Ina son ku san irin zimmar dake ga Gwamantin Obama, da ta tsima ayyukan da Hashim da Aichatou da Zandile, ke yi, da kuma dukan ku ke yi, da kuma dalilin da ya sa ku ka himmatu da Shirin Shugabancin Matasan Afrika, don samun garabasa – ba don wannan taron ba, har ma don garabasar da ta za ta kwararo. Kuma idan ku ka bar nan, ina fata za ku bar nan, da wata sabuwar basira, da wani sabon tunanin biyan bukata da kuma sabuwar himma, da sabuwar fahimtar abinda ke yiwuwa, kazalika ina fatan za ku kai wadsannan huldsodin da ku ka yi, a nan, su kuma tabbatar da canjin da ku ke nema.

Kalubalar gaskiya ce – a'a, kai gaskiya ne. Duk mun san da haka. Amma, me muke tunani? Haka ma wannan damar. Afrika na iya ciyar da duniya. Akwai canje-canje masu ban mamaki. Afrika za a kasance wurin gagarumin harkokin ci gaba, a wannan karnin. Ku za ku shaida wannan gagarumin canjin fasalin. Amma, ta yadda kuma fasalta, ko kuma amfana, ko ku ka kasance, ko wane 'yanci ku ka kare, ko wace irin dama ku ka kirkiro, ku ka kuma tabbatar – shine abinda za ku bari na tarihi. Kowannenku na da kwaikkwarar damar canja rayuka, kuma za ku iya – kun san makamar yadda za ku yi haka, a kasashenku. Aikin da wuya. Yana

bukatar natsuwa da tunani, mai zurfi ga makoma mai inganci. Amma, ina da ya'kini, kuma Shugaba Obama, ya fi ni amincewa, shi ya sa ya kira wannan taron da za ku mike domin kalubalanta da kuma daukaka burin al'ummar dake kasashenku, abinda dukanku, ku ka san na da bukatar matudar canji.

Ina fatan barinku, annan, tare da tunani daga mutumin da ya sanya min zimma, tun ina dan karami, watau kanin matashin shugaban kasar da aka taba zaba a Kasar Amirka, kuma mutumin da ke da tunanin kansa, ya kuma je Afrika ta Kudu, a 1968, ya kuma shimfida wa mutane ita, a lokacin da ake cikin halin kaka-ni-kayi – watau Robert Kennedy.

Ya ce: “Yan kalilan ke da karfin da za su lankwasa tarihi kansa, amma, kowanenmu na iya aiwatar da kawo canji, komai kanfantarsa – wanda, a karshe, dukan ayyukan za su kasance cikin rubutaccen tarihin jinsin nan.” Ya ci gaba da cewa, kowane lokaci wani ko wata, suka yunkura, don kalubalantar rashin adalci, ko canja rayuwar wadansu, to, shi ko ita, ta karfafa wa jama'a zuciya, kuma komai irin kai da komowar da aka yi, wannan karamin karfin zuciyar na iya haifar da wata guguwar da za ta bankade duk wani kafaffen bangon rashin adalci da kangara.

Abokaina, wannan shine lokacimmu, na rubuta tarihin Afrika, domin magada. Kuna da dama. Kuna da karfin. Kuna da basira. Kuna da haza'ka. Kuna da mazakuntar da za ku dage, domin bayyana ra'ayoyinku yadda ya kamata, na ce “Na dauka.” Kuma wannan shine shugabanci. Wannan kuma ita ce makomar da za mu iya ginawa, tare. Kuma, mun aminta cewa, makomar za ta fara ne, daga yanzu, a kuma cikin kawancenmu, na shekaru masu zuwa.

Na gode ma ku, Ubangiji ya saka. Na gode. (tafi)